

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 11.11.2015, sp. zn. 8 Tdo 1069/2015, ECLI:CZ:NS:2015:8.TDO.1069.2015.1

Číslo: 17/2016

Právní věta: Jestliže advokát převezme do úschovy na základě smlouvy o úschově (§ 747 až 753 obč. zák. Poznámka redakce: Nyní jde o ustanovení § 2402 až 2408 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.) finanční prostředky, které pro něj jsou cizí věci, aby s nimi naložil způsobem ujednaným ve smlouvě, a poté s nimi naloží v rozporu se smluvními podmínkami tak, že si je přisvojí, čímž způsobí klientům (svěřitelům) škodu, jde o trestný čin zpronevěry podle § 206 tr. zákoníku, a nikoliv o trestný čin porušení povinnosti při správě cizího majetku podle § 220 tr. zákoníku. U trestného činu porušení povinnosti při správě cizího majetku je vznik škody spojen s nakládáním s cizím majetkem v rozporu s tím, jak byl pachatel povinen takový majetek opatrovat nebo spravovat, avšak záměrem pachatele není ani vlastní prospěch, ani prospěch nikoho jiného (srov. rozhodnutí č. 21/2002-I., II. Sb. rozh. tr.).

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 11.11.2015

Spisová značka: 8 Tdo 1069/2015

Číslo rozhodnutí: 17

Číslo sešitu: 3

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Advokát, Cizí věc, Svěřená věc, Zpronevěra

Předpisy: § 206 tr. zákoník

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud odmítl dovolání obviněného Mgr. R. L. proti usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 21. 4. 2015, sp. zn. 2 To 2/2015, jako odvolacího soudu v trestní věci vedené u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. 52 T 3/2014.

I.

Dosavadní průběh řízení

1. Rozsudkem Krajského soudu v Brně ze dne 29. 10. 2014, sp. zn. 52 T 3/2014, byl obviněný R. L. uznán vinným v bodě I. 1a) až c) zločinem zpronevěry podle § 206 odst. 1, odst. 4 písm. b), odst. 5 písm. a) tr. zákoníku, v bodech I. 2), 4), II. 5) až 10) zločinem zpronevěry podle § 206 odst. 1, odst. 4 písm. b), odst. 5 písm. a) tr. zákoníku a v bodě I. 3) přečinem úvěrového podvodu podle § 211 odst. 1 tr. zákoníku, jichž se dopustil skutky popsány tak, že

I.

jako advokát zapsaný v seznamu advokátů vedeného Českou advokátní komorou, poskytující právní služby pod názvem Advokátní kancelář L. (dále „advokátní kancelář“), v průběhu let 2009 až 2011 přijímal od svých klientů na bankovní účty advokátních úschov peněžní prostředky, které mu byly klienty na základě uzavřených písemných či ústních smluv o úschovách svěřeny do advokátní úschovy či jinak účelově určeny, přičemž takto svěřené finanční prostředky si v rozporu s podmínkami smluv, bez souhlasu a vědomí klientů, přisvojil a použil pro vlastní potřebu nebo k jinému než sjednanému účelu, kdy ve snaze zakrýt trestnou činnost a zneprůhlednit tok získaných finančních prostředků, toto po jejich obdržení na svůj úschovní bankovní účet rozdělával na menší obnosy, které následně postupně převáděl na své další bankovní účty – ať již úschovné, osobní či podnikatelské, kdy takto finanční prostředky často použil k dodatečnému vyplacení jím dříve přijatých a k jinému účelu použitých úschov a v případě, že nedisponoval dostatečnými finančními prostředky, tyto si opatřil podvodně získaným úvěrem u F. banky a takto:

ad 1a) dne 28. 5. 2009 v B. jako schovatel uzavřel Smlouvu o úschově peněz a o svěřenectví majetku s MUDr. I. M. jako složitelem, když na podkladě této smlouvy přijal dne 2. 6. 2009 od složitele na bankovní účet vedený u U. banky, na jméno schovatele a splňující náležitosti zvláštního depozitního účtu částku ve výši 3 566 632 Kč, přičemž podle článku IV. uvedené smlouvy se zavázal jemu svěřené finanční prostředky vyplatit oprávněnému – společnosti D. C., a to ve lhůtě 7 pracovních dnů ode dne, kdy mu jakožto schovateli úschovy bude předložena listina prokazující pravomocné rozhodnutí soudu nebo dohoda složitele s oprávněním o určení právní závaznosti listiny sepsané v anglickém jazyku s označením „Settlement Agreement“ ve znění dodatků datovanou dnem 21. 5. 2009 a uzavřenou mezi složitelem, oprávněným a společností K. S. A., se sídlem Polská republika, (dále „společnost K.“), a společností D. H., když následně v rozporu s účelem úschovy a bez souhlasu a vědomí klienta ze složených finančních prostředků ve dnech 26. 6. 2009 a 29. 7. 2009 neoprávněně vybral v hotovosti částku ve výši 700 000 Kč, v době od 3. 6. 2009 do 31. 7. 2009 neoprávněně postupně převedl na další bankovní účet sloužící k přijímání úschov částku v celkové výši 2 866 632 Kč, přičemž částku 210 000 Kč převedl dne 3. 6. 2009 na bankovní účet Dražební společnost L. s poznámkou „půjčka společníka“, částku 256 666 Kč použil dne 2. 7. 2009 na výplatu jiné úschovy převedením na bankovní účet s poznámkou „výplata depozita A. R.“, částku ve výši 1 239 740 Kč postupně převedl ve dnech 3. 6. 2009 do 22. 6. 2009 na svůj běžný bankovní účet pro podnikající fyzickou osobu s poznámkou „vklad do podniku“ a zbývající částku ve výši 1 160 226 Kč postupně v době od 7. 7. 2009 do 31. 7. 2009 převedl na soukromý bankovní účet,

ad 1b) dne 23. 11. 2009 v P. po předchozí ústní dohodě s MUDr. I. M. přijal od něho na bankovní účet vedený u U. banky na jméno obviněného částku ve výši 1 000 000 Kč účelově určenou jako rezervační poplatek pro plánovaný nákup činžovního domu v P. klientem, když v rozporu s tímto účelem, bez souhlasu a vědomí MUDr. I. M., částku v období od 23. 11. 2009 do 18. 12. 2009 postupně osmi převody převedl na svůj další úschovní účet a poté na své soukromé bankovní účty vedené u U. banky,

ad 1c) po předchozí dohodě s MUDr. I. M. v P. přijal dne 15. 2. 2010 na bankovní účet vedený u U. banky na jméno obviněného a splňující náležitosti depozitního účtu částku ve výši 2 000 000 Kč a dne 17. 2. 2010 částku ve výši 909 066 Kč, obě účelově určeny k navýšení úschovy dle Smlouvy o úschově peněz a o svěřenectví majetku ze dne 28. 5. 2009, kdy následně v rozporu s účelem úschovy a bez souhlasu a vědomí klienta složené finanční prostředky postupně v době od 16. 2. 2010 do 13. 4. 2010 neoprávněně převedl na své další bankovní účty sloužící k přijímání úschov, následně dne 18. 2. 2010 použil částku 1 000 000 Kč na výplatu jiné úschovy převedením na bankovní účet částku 9 000 Kč použil dne 16. 4. 2010 na výplatu jiné úschovy převedením na bankovní účet s poznámkou „A. V.“ a zbývající částky v celkové

výši 1 900 000 Kč převedl ve dnech od 16. 2. 2010 do 22. 2. 2010 na svůj soukromý bankovní účet, čímž tak neoprávněnými machinacemi s finančními prostředky na uschovatelském účtu dosáhl ke dni 13. 4. 2014 zůstatku ve výši 66 Kč, který trval do 17. 1. 2011, kdy na tento účet byla poukázána úschova ve výši 10 000 000 Kč od společnosti H.,

čímž poškozenému MUDr. I. M., způsobil škodu ve výši 7 475 698 Kč, následně po výzvě právního zástupce společnosti K. [bod 1a)] uhradil dne 25. 1. 2011 na účet advokátní kanceláře JUDr. V. G. částku ve výši 7 304 686 Kč, k čemuž použil finanční prostředky z úschovy složené společností H.,

ad 2) dne 17. 1. 2011 v P. jako schovatel uzavřel se společností H., zastoupenou předsedou představenstva Ing. T. B. a členem představenstva P. M., jako složitelem Smlouvu o úschově peněz a svěření majetku, na základě které přijal dne 17. 1. 2011 od složitele na bankovní účet u U. banky na jméno schovatele a splňující náležitosti zvláštního depozitního účtu částku ve výši 10 000 000 Kč jako jistiny prokazující vůli složitele k mimosoudnímu vyřízení sporných nároků mezi složitelem jako žalobcem a společností C. E. E. I. zapsanou v obchodním rejstříku Okresního soudu v Bratislavě, podnikající na území České republiky prostřednictvím organizační složky, zapsané v obchodním rejstříku Městského soudu v Praze, (dále společnost „C. E.“), v řízení vedeném u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 28 Cm 121/2009, 32 Cm 111/2009, 71 Cm 97/2009, a na základě dodatku č. 1 k této smlouvě uzavřené dne 15. 3. 2011 měl svěřené finanční prostředky vrátit složiteli do 3 dnů od 15. 4. 2011, které nevrátil, neboť finanční prostředky použil k jinému účelu a ke dni skončení lhůty sjednání pro uvolnění úschovy, tj. k 18. 4. 2011, měl na uschovatelském účtu zůstatek 0 Kč, neboť v době od 17. 1. 2011 do 25. 1. 2011 převedl částku ve výši 2 695 380 Kč na své další bankovní účty sloužící k přijímání úschov a následně finanční prostředky použil tak, že dne 17. 1. 2011 převedl na svůj podnikatelský účet částku 100 000 Kč, částku 145 000 Kč použil dne 18. 1. 2011 na výplatu jiné úschovy převedením na bankovní účet s poznámkou „manželé Z.“, částku 59 975 Kč použil dne 18. 1. 2011 na výplatu jiné úschovy převedením na bankovní účet s poznámkou „daň z převodu nemovitosti“, částku 312 000 Kč použil dne 18. 1. 2011 na výplatu jiné úschovy převedením na bankovní účet s poznámkou „Šeková jistina, sml. pokuta“ a zbývající částky v souhrnné výši 2 078 405 Kč převedl ve dnech od 17. 1. 2011 do 25. 1. 2011 na svůj soukromý bankovní účet, dále částku 7 304 620 Kč použil dne 25. 1. 2011 na výplatu jiné úschovy převedením na bankovní účet s poznámkou „RSP 1165/09, M., M. CA“, přičemž tuto skutečnost se pokusil zakrýt tím způsobem, že složiteli předložil padělaný výpis ze svého shora uvedeného depozitního účtu, který měl osvědčovat, že z tohoto účtu byla dne 22. 4. 2011 odeslána částka 10 000 000 Kč na bankovní účet složitele, ačkoliv k tomuto datu byl na všech jeho bankovních účtech souhrnný zůstatek 1 560 398 43 Kč, čímž způsobil obchodní společnosti H. škodu ve výši 10 000 000 Kč; takto způsobenou škodu poškozené následně nahradil dne 17. 6. 2011 z neoprávněně čerpaných prostředků, které získal na základě smlouvy o úvěru ze dne 7. 6. 2011 od společnosti F. banka,

ad 3) jako advokát advokátní kanceláře AK L., v úmyslu získat finanční prostředky pro výplatu úschovy společnosti H. a k úhradě dalších splatných závazků, požádal formou e-mailu dne 4. 5. 2011 F. banku o poskytnutí finančních prostředků ve výši 15 000 000 Kč na dobu 6 měsíců, kdy jako důvod vědomě nepravdivě uvedl „osvědčení equity své advokátní kanceláře pro účely jejího dalšího obchodního rozvoje“, přičemž na základě této žádosti doplněné přílohami, a to daňovým přiznáním jako advokáta, daňovým přiznáním Dražební společnosti L., Rozhodčí společnosti B., s níž F. banka dne 7. 6. 2011 v P. uzavřela Smlouvu o úvěru, v níž mimo jiné nepravdivě uvedl, že nemá žádné závazky po splatnosti, a na základě Smlouvy o úvěru obdržel úvěr ve výši 15 000 000 Kč na dobu 6 měsíců za účelem posílení provozního kapitálu v souvislosti s výkonem advokacie a úvěr mu byl dne 10. 6. 2011 v plné výši převeden z

úvěrového účtu vedeného u F. banky na účet advokátní úschovy vedený na jméno obviněného u U. banky, když dne 17. 6. 2011 v rozporu se smluvními podmínkami a účelem úvěru použil částku 10 000 000 Kč k výplatě úschovy společnosti H. převodem na účet této společnosti a zbývající část úvěru ve výši 5 000 000 Kč převedl též den v částkách 562 500 Kč a 4 437 500 Kč na další svůj účet advokátní úschovy a tyto následně použil k úhradě jiných závazků, přičemž neoprávněně vyčerpaný úvěr následně v plné výši vrátil F. bance zpět, a to tak, že neoprávněně použil finanční prostředky získané dne 31. 8. 2011 do úschovy od svých klientů manželů K. a M. V. a určených k jinému účelu, když částku 15 000 000 Kč postupnými převody po částkách 500 000 Kč převedl dne 14. 9. 2011 ze svého úschovného účtu na další úschovní účet a z tohoto účtu dne 19. 9. 2011 převedl na úvěrový účet vedený u F. banky, kde byly připsány dne 20. 9. 2011,

ad 4) dne 19. 8. 2011 v P. jako schovatel uzavřel Smlouvu o úschově peněz a o svěřenectví majetku s Ing. K. V. a Ing. M. V. jako složiteli a obchodní společností A., zastoupenou jednatelkou P. P., jako oprávněným, na základě níž přijal dne 31. 8. 2011 od složitelů na bankovní účet vedený u U. banky na jméno schovatele a splňující náležitosti zvláštního depozitního účtu částku ve výši 16 000 000 Kč a v hotovosti částku 8 000 000 Kč, přičemž podle článku IV. Smlouvy se zavázal svěřené finanční prostředky vyplatit do 7 pracovních dnů poté, co mu jako schovateli úschovy bude předložen originální List vlastnictví, z něhož bude vyplývat vlastnické právo složitelů k předmětným nemovitostem, uvolní kupní cenu ve výši 23 832 714 Kč ve prospěch účtu oprávněného a částku 167 286 Kč sloužící k uhrazení daně z převodu nemovitosti uvolní ve prospěch bankovního účtu příslušného správce daně oproti předložení originálu Listu vlastnictví a daňového přiznání, přičemž ke dni 5. 10. 2011, kdy mu byl doručen List vlastnictví č. 2137 a byly splněny podmínky pro uvolnění finančních prostředků, tyto ve sjednané sedmidenní lhůtě neuvolnil, neboť finanční prostředky použil pro svou potřebu, když neoprávněnými operacemi s finančními prostředky měl ke dni 14. 10. 2011 zůstatek ve výši 1 500 000 Kč, neboť dne 14. 9. 2011 převedl částku 15 000 000 Kč (ve 30 případech po částce 500 000 Kč) na svůj další bankovní účet sloužící k přijímání úschov a následně tuto částku použil ke splacení úvěru ve výši 15 000 000 Kč získaného od F. banky, čímž tak oprávněné společnosti A. způsobil škodu ve výši 23 832 714 Kč, po urgencích k výplatě peněz převedl oprávněné společnosti postupně v době od 11. 11. 2011 do 30. 11. 2011 v různých částkách kupní cenu a též dne 30. 11. 2011 uhradil příslušnému správci daně z převodu nemovitosti ve výši 167 286 Kč,

II.

jako advokát zapsaný v seznamu advokátů vedeného Českou advokátní komorou, v souvislosti s poskytováním právních služeb klientům realitní kanceláře A. r. si při realizaci prodeje nemovitostí neoprávněně přisvojil finanční prostředky složené jako kupní ceny, které mu byly klienty svěřeny do advokátní úschovy, a takto

ad 5) dne 5. 3. 2012 v B. jako schovatel uzavřel s M. N. a M. T. jako složiteli a M. P. jako oprávněným Smlouvu o úschově peněz a svěřenectví majetku, na jejímž základě přijal dne 28. 3. 2012 od složitelů na bankovní účet vedený u Č. na jméno schovatele a splňující náležitosti zvláštního depozitního účtu částku ve výši 2 100 000 Kč, přičemž podle článku III. předmětné smlouvy se zavázal svěřené finanční prostředky vyplatit ve lhůtě do 7 pracovních dnů ode dne, kdy mu jako schovateli úschovy bude předložen List vlastnictví, dle něhož bude zakoupená nemovitost náležet do podílového spoluvlastnictví složitelů, uvolnit částku 2 037 000 Kč ve prospěch účtu oprávněného - prodejce, zbývající částku 63 000 Kč uvolnit ve prospěch bankovního účtu příslušného správce daně oproti předložení daňového přiznání a daňového výměru, přičemž ke dni 9. 7. 2012, kdy mu byl doručen List vlastnictví a byly splněny podmínky pro uvolnění finančních prostředků oprávněnému, takto neučinil, neboť

neoprávněnými operacemi s finančními prostředky na schovatelském účtu ke dni uvolnění úschovy dne 18. 7. 2012 měl zůstatek ve výši 5 964 Kč, čímž tak M. P. způsobil škodu ve výši 2 037 000 Kč, které po četných urgencích oprávněného převedl na jeho bankovní účet dne 24. 8. 2012,

ad 6) dne 22. 3. 2012 v B. jako schovatel uzavřel s L. J. jako složitelem a K. N. jako oprávněným Smlouvu o úschově peněz a o svěřenectví majetku, na jejímž základě přijal dne 26. 4. 2012 od složitele na bankovní účet vedený u Č. na jméno schovatele a splňující náležitosti zvláštního depozitního účtu částku ve výši 1 160 000 Kč, představující kupní cenu na nemovitost, přičemž dle článku III. předmětné smlouvy se zavázal jemu svěřené finanční prostředky vyplatit ve lhůtě 7 pracovních dnů ode dne, kdy mu jako schovateli úschovy bude předložen originál Listu vlastnictví, dle něhož bude zakoupená nemovitost náležet do vlastnictví složitele, uvolnit částku 1 065 200 Kč ve prospěch účtu oprávněného, částku 60 000 Kč ve prospěch účtu zprostředkovatele prodeje A. r. a částku 34 800 Kč ve prospěch účtu příslušného správce daně oproti předložení daňového přiznání a daňového výměru, přičemž ke dni 7. 6. 2012, kdy mu byl doručen originál Listu vlastnictví a byly splněny podmínky pro uvolnění finančních prostředků oprávněné, tak neučinil, neboť neoprávněnými operacemi s finančními prostředky na schovatelském účtu ke dni uvolnění úschovy 15. 6. 2012 měl zůstatek ve výši 217 267 Kč, čímž poškozené K. N. způsobil škodu ve výši 1 065 200 Kč, po urgencích k výplatě peněz převedl na účet poškozené - oprávněné dne 2. 7. 2012 částku 65 200 Kč, dne 3. 7. 2012 částku 1 000 000 Kč a dne 24. 8. 2012 zprostředkovateli A. r. částku 60 000 Kč,

ad 7) dne 23. 3. 2012 v B. jako schovatel uzavřel s Ing. J. J. jako složitelem a Z. B. a H. K. jako oprávněnými Smlouvu o úschově peněz a svěřenectví listin, na jejímž základě přijal dne 26. 4. 2012 od složitele na bankovní účet vedený u Č. na jméno schovatele a splňující náležitosti zvláštního depozitního účtu částku ve výši 1 720 000 Kč, představující kupní cenu na nemovitost, přičemž dle článku III. předmětné smlouvy se zavázal jemu svěřené finanční prostředky vyplatit ve lhůtě 7 pracovních dnů ode dne, kdy mu jako schovateli úschovy bude předložen originál Listu vlastnictví, podle něhož bude zakoupená nemovitost náležet do vlastnictví složitele, uvolnit na dvakrát částku 834 200 Kč ve prospěch účtu oprávněných a částku 51 600 Kč ve prospěch účtu příslušného správce daně oproti předložení daňového přiznání a daňového výměru, přičemž ke dni 31. 5. 2012, kdy mu byl doručen originál Listu vlastnictví a byly splněny podmínky pro uvolnění finančních prostředků oprávněným, tak neučinil, neboť neoprávněnými operacemi s finančními prostředky na uschovatelském účtu ke dni uvolnění úschovy měl zůstatek ve výši 217 267 Kč, čímž poškozené H. K. způsobil škodu ve výši 834 200 Kč a škodu v téže výši též Z. B., teprve po urgencích k výplatě peněz převedl na účet oprávněné Z. B. dne 3. 7. 2012 částku 834 200 Kč a oprávněné H. K. dne 3. 8. 2012 částku 834 200 Kč,

ad 8) dne 26. 3. 2012 v B. jako schovatel uzavřel s L. B. a A. B. jako složiteli a Ing. J. C. a Mgr. L. C. jako oprávněnými Smlouvu o úschově peněz a svěřenectví majetku, na jejímž základě přijal dne 11. 4. 2012 od složitelů na bankovní účet vedený u Č. na jméno schovatele a splňující náležitosti zvláštního depozitního účtu částku ve výši 2 060 000 Kč, představující kupní cenu na nemovitost, přičemž dle článku III. předmětné smlouvy se zavázal svěřené finanční prostředky vyplatit ve lhůtě 7 pracovních dnů ode dne, kdy mu jako schovateli úschovy bude předložen List vlastnictví, dle něho bude zakoupená nemovitost náležet do spoluvlastnictví složitelů, uvolnit dvakrát částku ve výši 999 100 Kč ve prospěch účtu oprávněných - prodejců a zbývající částku ve výši 61 800 Kč uvolnit ve prospěch bankovního účtu příslušného správce daně k uhrazení daně z převodu nemovitosti oproti předložení daňového přiznání a daňového výměru, přičemž ke dni 16. 5. 2012, kdy mu byl doručen List vlastnictví a byly splněny podmínky pro uvolnění finančních prostředků oprávněným, tak neučinil, neboť neoprávněnými

operacemi s finančními prostředky na schovatelském účtu ke dni uvolnění úschovy 15. 6. 2012 měl zůstatek ve výši 217 267 Kč, čímž tak Ing. J. C. a Mgr. L. C. způsobil škodu ve výši 1 998 200 Kč, když po četných urgencích oprávněných k výplatě peněz převedl na jimi určený bankovní účet dne 3. 7. 2012 částku 999 100 Kč a dne 12. 7. 2012 částku 999 100 Kč,

ad 9) dne 13. 4. 2012 v B. jako schovatel uzavřel s JUDr. G. B. a RNDr. J. B. jako složiteli a společností K., zastoupenou jednatelem Mgr. Ing. T. K., jako oprávněným Smlouvu o úschově peněz a listin, na jejímž základě přijal od složitelů ve dnech 17. 4. 2012 a 18. 4. 2012 na bankovní účet vedený u Č. na jméno schovatele a splňující náležitosti zvláštního depozitního účtu částku ve výši 3 100 000 Kč, představující kupní cenu na nemovitost, přičemž dle článku IV. předmětné smlouvy se zavázal svěřené finanční prostředky vyplatit ve lhůtě 7 pracovních dnů ode dne, kdy mu bude jako schovateli úschovy předložen originál Listu vlastnictví, dle něhož bude zakoupená nemovitost náležet do spoluvlastnictví složitelů, uvolnit složenou kupní cenu ve prospěch účtu oprávněného, přičemž ke dni 23. 5. 2012, kdy mu byl doručen List vlastnictví a byly splněny podmínky pro uvolnění finančních prostředků, tak neučinil, neboť neoprávněnými operacemi s finančními prostředky na uschovatelském účtu ke dni uvolnění úschovy 1. 6. 2012 měl zůstatek ve výši 217 267 Kč, čímž tak poškozené oprávněné společnosti K., zastoupené jednatelem Mgr. Ing. T. K., způsobil škodu ve výši 3 100 000 Kč, když po urgencích ze strany oprávněného převedl na jím určený bankovní účet dne 3. 8. 2012 částku 2 100 000 Kč a dne 24. 8. 2012 částku 1 000 000 Kč,

ad 10) dne 18. 4. 2012 v B. jako schovatel uzavřel s M. K. jako složitелеm a A. D. jako oprávněným Smlouvu o úschově peněz a o svěřenectví majetku, na jejímž základě přijal dne 23. 4. 2012 od složitelů na bankovní účet vedený u Č. na jméno schovatele a splňující náležitosti zvláštního depozitního účtu částku ve výši 780 000 Kč, představující kupní cenu na nemovitost, přičemž dle článku III. předmětné smlouvy se zavázal jemu svěřené finanční prostředky vyplatit ve lhůtě 7 pracovních dnů ode dne, kdy mu jako schovateli úschovy bude předložen originál Listu vlastnictví, dle něhož bude zakoupená nemovitost náležet do vlastnictví složitelů, uvolnit částku ve výši 756 600 Kč ve prospěch účtu oprávněného a částku 23 400 Kč ve prospěch účtu příslušného správce daně k uhrazení daně z převodu nemovitosti oproti předložení daňového přiznání a daňového výměru, přičemž ke dni 3. 7. 2012, kdy mu byl předložen List vlastnictví a byly splněny podmínky pro uvolnění finančních prostředků oprávněnému, tak neučinil, neboť neoprávněnými operacemi s finančními prostředky na uschovatelském účtu ke dni uvolnění úschovy 16. 7. 2012 měl zůstatek ve výši 5 964 Kč, čímž poškozenému A. D. způsobil škodu ve výši 756 000 Kč, když po urgencích uvolnil oprávněnému částku 756 600 Kč dne 3. 8. 2012.

2. Za tyto trestné činy byl obviněný odsouzen podle § 206 odst. 5 za použití § 43 odst. 1 a § 58 odst. 1 tr. zákoníku k úhrnnému trestu odnětí svobody v trvání čtyř roků, pro jehož výkon byl podle § 56 odst. 2 písm. c) tr. zákoníku zařazen do věznice s ostrahou. Podle § 73 odst. 1, 3 tr. zákoníku mu byl uložen trest zákazu činnosti spočívající v zákazu výkonu advokátní činnosti na dobu čtyř roků. Rovněž bylo rozhodnuto o náhradě škody.

3. Vrchní soud v Olomouci jako soud odvolací usnesením ze dne 21. 4. 2015, sp. zn. 2 To 2/2015, odvolání obviněného a poškozeného MUDr. I. M., podaná proti citovanému rozsudku soudu prvního stupně, podle § 256 tr. ř. jako nedůvodná zamítl.

II.

Dovolání a vyjádření k němu

4. Proti tomuto usnesení odvolacího soudu podal obviněný prostřednictvím obhájce s odkazem na dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. dovolání, v jehož podstatné části zopakoval

argumenty, o něž opíral své odvolání proti rozsudku soudu prvního stupně. Soudům vytýkal, že dostatečně neobjasnily, kdo nakládal s penězi nebo jinou majetkovou hodnotou, a to zejména s ohledem na výpověď svědka M. Š., ředitele jeho kanceláře, jemuž soudy uvěřily v tom, že neměl k příslušným účtům přístupová práva a že se on sám ničeho nedopustil. Soudy podle něj ani neodstranily rozpor mezi jeho výpovědí a výpovědí tohoto svědka a ani nevzaly v úvahu skutečnosti, které nastaly v době, kdy probíhalo přípravné řízení, jež měly zásadní vliv na průběh dokazování a možnosti obhajoby (např. obviněný po zjištění nelegálního jednání M. Š. přesunul sídlo advokátní kanceláře a v důsledku výbuchu v ulici došlo ke zničení části důkazního materiálu). Obviněný poukázal na nedostatky v provedeném dokazování, které považoval za neúplné za situace, kdy proti sobě stojí tvrzení jeho a svědka M. Š., jehož výpověď soudy dostatečně neověřovaly, mimo jiné i ohledně příkazů k převodu podávaných elektronicky, kde je důležité, kdo má k dispozici tzv. token umožňující elektronický přístup k účtu, a bylo tak možné z elektronické paměti zpětně zjistit, jak a kdy bylo s účty nakládáno, včetně pouhého nahlížení do účtů. Ve všech případech, vyjma případu MUDr. I. M., existovala možnost, že s účtem manipuloval právě svědek M. Š., a nelze proto jednoznačně tvrdit, že to byl právě pouze obviněný, kdo tuto manipulaci prováděl.

5. Obviněný spatřoval neúplnost provedeného dokazování i v tom, že soudy nevyslechly všechny osoby, které mohly uvést rozhodné skutečnosti především k tomu, že o řadě smluv a manipulací s účtem nevěděl. Konkrétně poukázal na svědky P. P., svědka M. P., Ž. či R. Za důležité považoval rovněž provést dokazování za účelem objasnění způsobu, jakým byla vedena kniha, do které se zapisovaly podpisy, a v této souvislosti požadoval k prověření jím tvrzených skutečností vypracovat znalecký posudek z oborů písmoznalectví a chemie za účelem objasnění, zda v knize nedošlo k přemazání, odstranění a následnému záměrnému přelepení některých textů. Měly být rovněž vyslechnuty i pracovnice odpovědné za vedení této knihy. Vytýkal též, že nebyla zjištěna totožnost mladíka, který měl být podle svědectví K. J. přítomen u sepisování smlouvy. Obviněný poukázal i na další nedostatky v dokazování spočívající v tom, že nebyla řádně objasněna jeho obhajoba, že nevěděl o většině operací, které prováděl M. Š., a že nevěděl o tom, že docházelo k falšování dokladů, zejména uvedené knihy, do níž se zapisovaly úschovy. Podle obviněného, pokud by soudy řádně provedly dokazování, nemohl by být odsouzen za zločin zpronevěry, ale za jiný delikt, který by vycházel z toho, že nezvládal velkou šíři své advokátní činnosti, ale spoléhal na M. Š., neboť to nebyl obviněný, ale tento svědek, kdo sjednával a podepisoval smlouvy a manipuloval s prostředky na účtech.

6. Na základě těchto tvrzení obviněný odmítal právní posouzení jeho činu jako trestného činu zpronevěry podle § 206 tr. zákoníku a poukázal (odkazem na [rozhodnutí č. 21/2002 Sb. rozh. tr.](#)) na skutkové podstaty přečinů porušování povinnosti při správě cizího majetku podle § 220 tr. zákoníku či porušení povinnosti při správě cizího majetku z nedbalosti podle § 221 tr. zákoníku, jež od sebe dělí zásadně forma zavinění. Zpochybnil, resp. považoval za neobjasněnou otázku, zda byl zodpovědný za kontrolu osoby, která v jeho advokátní kanceláři poskytovala služby, či za to, že ji ponechal bez takové kontroly, a to s vědomím, že jako člen kárné komise České advokátní komory znal její rozhodnutí K3/2009. Obviněný však považoval za sporné, zda by jeho jednání bylo možné podřadit pod hrubou nedbalost (§ 16 odst. 2 tr. zákoníku) ve smyslu § 221 tr. zákoníku, když nebylo zjištěno nic, co by svědčilo o zřejmé bezohlednosti pachatele k zájmům chráněným trestním zákonem, a to zejména proto, že veškerá způsobená škoda byla uhrazena, což se promítlo i do výroku o trestu.

7. Odvolacímu soudu obviněný vytýkal, že se nevypořádal se všemi jím v odvolání namítanými výhradami a že řádně neprověřoval jeho obhajobu. I v odvolacím řízení navrhoval řadu důkazů k prověření pohybu na účtu u všech úschov, soud mu však nevyhověl a ztotožnil se s vyhodnocením důkazů nalézacím soudem i se závěrem o dostatečnosti provedeného dokazování. Soudy podle obviněného pochybily v tom, že důsledně nepřezkoumávaly jeho obhajobu zaměřenou na doložení

toho, že pachatelem byl M. Š.

8. Obviněný v návaznosti na zmíněné shledal v konečném důsledku porušení práva na spravedlivý proces a při zmínce judikatury Ústavního soudu, konkrétně nálezů sp. zn. [II. ÚS 669/05](#), sp. zn. [III. ÚS 1104/08](#) a sp. zn. [III. ÚS 888/14](#), konstatoval, že přestože byla jeho práva porušena nedodržením procesních předpisů, ve svém důsledku mají jeho argumenty hmotněprávní charakter, neboť na základě nedostatečně zjištěného skutkového stavu nelze učinit správné právní závěry.

9. Závěrem dovolání obviněný navrhl, aby Nejvyšší soud podle § 265k odst. 1 tr. ř. zrušil usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 21. 4. 2015, sp. zn. 2 To 2/2015, jakož i rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 29. 10. 2014, sp. zn. 52 T 3/2014, a dále aby postupoval podle § 265l tr. ř.

10. K podanému dovolání se vyjádřilo Nejvyšší státní zastupitelství prostřednictvím u něj působícího státního zástupce, jenž zdůraznil, že dovolání obviněného je z velké části toliko opakováním jeho obhajoby uplatňované v průběhu celého trestního řízení, s níž se oba soudy náležitým způsobem vypořádaly. Poukázal na to, že většinu námitek nelze podřadit pod označený dovolací důvod, neboť se týkají procesních otázek, které by mohly být přezkoumány jen v případě extrémního rozporu, o který v této věci nejde, protože soudy dostaly všem parametrům řádného, spravedlivého procesu, a je proto třeba vycházet ze stabilizovaných skutkových zjištění tak, jak byla v trestním řízení učiněna. Nezjistil ani tzv. opomenuté důkazy, neboť nalézací soud věnoval dokazování velkou pozornost a provedl všechny důkazy, které byly k řádnému objasnění věci potřebné, a své rozhodnutí rovněž pečlivě a logicky zdůvodnil. Pokud byl ze strany obhajoby či obžaloby učiněn návrh na doplnění dokazování a tomuto nebylo vyhověno, soud rovněž věcně zdůvodnil, proč takový návrh nepřipouští, resp. proč jej považuje za nadbytečný.

11. Podle státního zástupce pod obviněným uplatněný dovolací důvod lze podřadit pouze námitky, jejichž prostřednictvím zpochybnil právní kvalifikaci svého jednání jakožto trestného činu zpronevěry podle § 206 tr. zákoníku a domáhal se mírnějšího právního posouzení podle § 220 tr. zákoníku či nedbalostního přečinu podle § 221 tr. zákoníku. V případě nakládání s penězi v advokátní úschově mimo účel, k němuž mu byly svěřeny, shledal naplnění znaku přisvojení si cizí věci, a s ohledem na průběh činu shledal, že i když obviněný sice skutečně peněžní prostředky dodatečně vrátil, stalo se tak až s časovým odstupem, po četných urgencích poškozených a v zásadě za užití metody „vytloukání klínu klínem“, neboť proto, aby vrátil zpronevěřené či úvěrovým podvodem získané peněžní prostředky jednoho konkrétního poškozeného, zpronevěřil peněžní prostředky jiného poškozeného (viz např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 10. 2013, sp. zn. [3 Tdo 947/2013](#)). Zjištěným jednáním tak obviněný naplnil znaky zločinů, jimiž byl uznán vinným, a proto státní zástupce navrhl, aby Nejvyšší soud dovolání jako zjevně neopodstatněné podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. odmítl.

III.

Připustnost dovolání

12. Když Nejvyšší soud jako soud dovolací shledal, že dovolání obviněného je přípustné podle § 265a odst. 1, odst. 2 písm. h) tr. ř., bylo podáno osobou oprávněnou podle § 265d odst. 1 písm. b), odst. 2 tr. ř., v zákonné lhůtě a na místě, kde lze podání učinit (§ 265e odst. 1, 2 tr. ř.), posuzoval, zda uplatněné námitky korespondují s označeným důvodem podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., jež lze uplatnit, jestliže rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo jiném nesprávném hmotněprávním posouzení.

13. Tento dovolací důvod zásadně slouží k nápravě právních vad, pokud vyplývají z nesprávného právního posouzení skutku, anebo z jiného nesprávného hmotněprávního posouzení, neboť postup při zjišťování skutku, jakož i jeho popis ve výroku rozsudku, jsou procesní kategorie založené na

procesních ustanoveních § 2 odst. 5, 6, § 125, eventuálně § 134 tr. ř., a proto je zásadně nelze namítat na podkladě uvedeného, ale ani žádného jiného dovolacího důvodu (srov. přiměřeně usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21. 6. 2006, sp. zn. [5 Tdo 708/2006](#)).

14. Podkladem pro posouzení správnosti právních otázek ve smyslu uvedeného dovolacího důvodu je skutek, jak byl soudy zjištěn a popsán v příslušném výroku, případně jeho rozvedení v odůvodnění rozhodnutí soudů obou stupňů. Skutkový stav zjištěný soudem prvního, příp. druhého stupně, Nejvyšší soud nemůže zásadně změnit, a to jak na základě případného doplnění dokazování, tak ani v závislosti na jiném hodnocení v předcházejícím řízení provedených důkazů (srov. náleží Ústavního soudu ze dne 8. 7. 2003, sp. zn. [IV. ÚS 564/2002](#), ze dne 30. 10. 2003, sp. zn. [III. ÚS 282/03](#), aj.)

15. Takto zákonem a judikaturou soudů stanovené meze dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. zásadně vylučují na jeho podkladě přezkoumávat a hodnotit správnost a úplnost skutkových zjištění, na nichž je napadené rozhodnutí založeno, ani je neopravňují prověřovat úplnost provedeného dokazování a správnost hodnocení důkazů ve smyslu ustanovení § 2 odst. 5, 6 tr. ř., poněvadž tato činnost soudu spočívá v aplikaci procesních, a nikoliv hmotně právních ustanovení (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21. 6. 2006, sp. zn. [5 Tdo 708/2006](#)).

16. Výjimku z těchto pravidel představuje pouze zjištění extrémního nesouladu mezi skutkovými zjištěními a právním posouzením věci, o něž by však šlo tehdy, byly-li by zjištěny a prokázány takové vady a nedostatky, které by svědčily o zásadním zjevném nerespektování zásad a pravidel, podle nichž mají být uvedené postupy realizovány. Jen v takovém případě by mohlo dojít k průlomu uvedených kritérií vymezujících dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. O takový případ jde ovšem jen za situace, že je zjištěna zjevná absence srozumitelného odůvodnění rozsudku, kardinální logické rozpory ve skutkových zjištěních a z nich vyvozených právních závěrech, opomenutí a nehodnocení stěžejních důkazů atp. (srov. např. náleží Ústavního soudu ze dne 20. 6. 1995, sp. zn. [III. ÚS 84/94](#), ze dne 30. 6. 2004, sp. zn. [IV. ÚS 570/03](#), ze dne 18. 11. 2004, a sp. zn. [III. ÚS 177/04](#)). Uvedený nesoulad může být dán i v případě, když vydaná rozhodnutí nejsou řádně, srozumitelně a logicky odůvodněna (srov. například usnesení Ústavního soudu ze dne 26. 3. 2015, sp. zn. [III. ÚS 621/15](#)). Pokud však soudy při svém rozhodování respektují podmínky dané ustanovením § 2 odst. 5 a 6 tr. ř., § 125 tr. ř. a jasně vyloží, o které důkazy svá skutková zjištění opřely, jakými úvahami se při hodnocení provedených důkazů řídily a jak se vypořádaly s obhajobou, není Nejvyššímu soudu umožněno zasahovat do dílčího hodnocení jednotlivých provedených důkazů, ať již jde o jejich obsah, relevanci, vypovídací hodnotu či věrohodnost a takové hodnocení přehodnocovat, byť by se s ním třeba neztotožňoval (srov. přiměřeně náleží Ústavního soudu ze dne 1. 2. 1994, sp. zn. [III. ÚS 23/93](#), usnesení ze dne 6. 11. 2012, sp. zn. [II. ÚS 1701/11](#), nebo usnesení ze dne 29. 4. 2014, sp. zn. [II. ÚS 443/14](#)).

17. Podle obsahu podaného dovolání Nejvyšší soud shledal, že obviněný v převážné části vytýkal nedostatky, které na jím označený dovolací důvod zásadně nedopadají, neboť v rozporu s ním brojil proti tomu, že soudy pro uznání jeho viny uvěřily výpovědi svědka M. Š., jenž podle obviněného předmětnou trestnou činnost spáchal. Na základě tohoto tvrzení se obviněný domáhal, aby soudy zkoumaly zavinění na straně tohoto svědka, a to ať již činěnými návrhy na doplnění dokazování, nebo požadavku na řešení jeho viny jako předběžné otázky. Svou odpovědnost obviněný shledával pouze v zanedbání kontrolní činnosti M. Š. jako ředitele své kanceláře. Tyto výhrady byly součástí obhajoby obviněného po celé toto trestní řízení, jíž se soudy nižších stupňů zabývaly a svá stanoviska k ní zaujaly v odůvodnění napadených rozhodnutí. I přes toto konstatování však Nejvyšší soud se zřetelem na nutnost vyloučit existenci extrémního nesouladu v míře nezbytně nutné posuzoval postupy soudů obou stupňů a ve vztahu k obviněným vytýkaným nedostatkům a z obsahů napadených rozhodnutí i spisového materiálu shledal, že soudy provedly obsáhlé dokazování, řádně zkoumaly ve věci zajištěné důkazy a na vinu obviněného usuzovaly z celého komplexu důkazních prostředků, jež provedly zákonem předepsaným způsobem.

18. Protože soudy obou stupňů zjistily skutkový stav věci bez kardinálně logických rozporů a své závěry také dostatečně odůvodnily a nebyly zjištěny ani opomenuté či nehodnocené stěžejní důkazy (srov. usnesení Ústavního soudu ze dne 19. 8. 2010, sp. zn. [III. ÚS 1800/10](#)), Nejvyšší soud neměl důvod o správnosti učiněných skutkových zjištění pochybovat. Mohl tudíž na podkladě výroku o vině uvedeném v rozsudku soudu prvního stupně posuzovat hmotněprávní výhrady obviněného týkající se nesprávnosti použité právní kvalifikace zločinů zpronevěry podle § 206 odst. 1, 4 písm. b), odst. 5 písm. a) tr. zákoníku, jimiž byl uznán vinným v bodech 1), 2), 4) až 10) [jeho dovolání nesměruje proti bodu 3)], a to i v reakci na zdůrazňovanou možnost posoudit jemu za vinu kladené činy jako trestné činy podle § 220 nebo 221 tr. zákoníku, které s označeným hmotněprávním důvodem dovolání korespondují.

IV. Důvodnost dovolání

19. Trestného činu podle § 206 odst. 1, odst. 4 písm. b), odst. 5 písm. a) tr. zákoníku se dopustí ten, kdo si přisvojí cizí věc, která mu byla svěřena, spáchá-li takový čin jako osoba, která má zvlášť uloženou povinnost hájit zájmy poškozeného, a způsobí takovým činem škodu velkého rozsahu, tj. škodu dosahující nejméně částky 5 000 000 Kč (§ 138 odst. 1 tr. zákoníku).

20. Základní skutková podstata trestného činu zpronevěry podle § 206 odst. 1 tr. zákoníku vyžaduje přisvojení si cizí věci, která byla pachateli svěřena. Přisvojením věci se rozumí získání možnosti trvalé dispozice s věcí, která byla pachateli svěřena, tedy že si pachatel osobuje k ní a nad ní vykonávat práva quasivlastnická (viz rozhodnutí č. 3391/1929 Sb. rozh. tr.). Cizí věc je svěřena pachateli, jestliže je mu odevzdána do faktické moci (do držení nebo do dispozice) zpravidla s tím, aby s věcí nakládal určitým předepsaným, smluveným nebo jinak vymezeným způsobem. Pachatel proto s takto svěřenou cizí věcí nebo jinou majetkovou hodnotou nemůže nakládat podle vlastního užívání, ale vždy jen v tom rozsahu, který je daný či určený rámcem a rozsahem svěřeni. Podstatou znaku „přisvojení si cizí věci“ je skutečnost, že pachatel vyloučí z dispozice s ní oprávněnou osobu. O přisvojení věci tedy může jít i v případě, kdy s přisvojenou cizí věcí nijak dále nedisponuje, ale odmítá ji vydat oprávněné osobě. Není tedy rozhodné, jak poté, co si věc přisvojil, s ní skutečně nakládá a zda s ní vůbec nějak nakládá (srov. k tomu přiměřeně rozhodnutí č. 14/2006-II. Sb. rozh. tr.). Věci svěřené jsou jak hotové cizí peníze, tak i cizí peněžní prostředky na účtu, na které se též vztahují ustanovení o věcech (srov. ustanovení § 496 a násl. zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník).

21. Po subjektivní stránce se u základní skutkové podstaty tohoto trestného činu vyžaduje úmysl [přímý podle § 15 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku, nebo nepřímý podle § 15 odst. 1 písm. b), odst. 2 tr. zákoníku], z hlediska kvalifikované skutkové podstaty postačí zavinění z nedbalosti [§ 16 ve spojení s § 17 písm. a) tr. zákoníku]. Závěr o subjektivních znacích se musí zakládat na skutkových zjištěních soudu vyplývajících z provedeního dokazování (srov. [rozhodnutí č. 60/1972-IV. Sb. rozh. tr.](#)).

22. V posuzované věci se obviněný trestných činů zpronevěry dopustil podle skutkových zjištění soudů tím, že jako advokát přijímal od svých klientů na bankovní účty advokátních úschov peněžní prostředky, které mu byly svěřeny klienty na základě Smlouvy o úschově peněz a o svěřenectví majetku [viz bod 1a), 1c), 2), 4), 5), 6), 8)] nebo Smlouvy o úschově peněz a o svěřenectví listin [viz bod 7), 9)] a zavázal se v rámci těchto Smluv poskytovat právní služby s tím spojené (např. při realizaci prodeje nemovitostí a poplatků s tím spojených), avšak v rozporu s těmito smlouvami neoprávněně bez souhlasu a vědomí klientů s finančními prostředky, jimi mu ke konkrétním účelům přesně vymezenými svěřenými, nakládal způsobem, jak je popsán v bodech 1), 2) až 10). Tyto prostředky převzaté do úschovy použil pro vlastní potřebu nebo k jinému než sjednanému účelu, ačkoli podle svěřeneckých smluv nebo smluv o úschovách byl povinen použit je pouze k úkonům ve smlouvách přesně vymezeným v návaznosti též na předem smluvně stanovené účely. K okamžiku,

kdy byly splněny podmínky pro uvolnění finančních prostředků tím, že nastala ve smlouvě konkretizovaná událost, na niž byla vázána povinnost obviněného tyto svěřené finanční prostředky uvolnit z advokátní úschovy, tak neučinil, neboť tyto prostředky již dříve užil podle svého, zásadně ke svému užítku. Klientům, tj. poškozeným, tak způsobil škodu v bodě 1a) až c) ve výši 7.304.686 Kč a v bodech 2), 4), 5) až 10) v částce 44 457 514 Kč. Obviněný vzniklou škodu později nahradil.

23. Obviněný uvedeným způsobem zneužil finanční prostředky svěřené mu do advokátní úschovy na základě smlouvy o úschově, která byla podle občanského zákoníku účinného v době činu (zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „obč. zák.“) upravena v § 747 odst. 1, 2, podle něhož smlouvou o úschově vznikne složiteli právo, aby schovatel movitou věc od něj do úschovy převzatou řádně opatroval. Ve smlouvě bylo možné dohodnout, že schovatel může věc odevzdat do úschovy dalšímu schovateli. Podle § 749 odst. 1, 2 obč. zák. má schovatel povinnost převzatou věc opatrovat dohodnutým způsobem a nebyla-li dohoda o způsobu úschovy uzavřena, povinnost ji opatrovat pečlivě, jakož i vrátit věc složiteli na požádání i před uplynutím sjednané doby úschovy, když sám nebyl oprávněn vrátit ji dříve, ledaže věc nemůže pro nepředvídatelnou okolnost bezpečně nebo bez vlastní škody opatrovat. Podle ustanovení § 750 obč. zák., není-li ujednáno a ani z okolností zřejmé, jak dlouho má být věc v úschově, může složitel kdykoli žádat vrácení věci a schovatel může věc kdykoli vrátit.

24. Účastníky smlouvy jsou složitel a schovatel. Schovatelem může být osoba fyzická i právnická. Rozlišovacím znakem pro smlouvu o úschově je předmět závazku, který zde spočívá v opatrování cizí věci, zdržení se jejího užívání a posléze vrácení složiteli. Schovatel je povinen plnit povinnosti vyplývající ze smlouvy o úschově osobně. Dalšímu schovateli může odevzdat věc jen tehdy, pokud to bylo ve smlouvě výslovně sjednáno. Učiní-li tak bez souhlasu složitela, odpovídá sám za škodu na věci; jde o odpovědnost objektivní. Od sjednaného způsobu opatrování věci se může schovatel odchýlit spíše výjimečně, jen pokud to vyžadují významné okolnosti věci. Základní povinností schovatele je řádné, pečlivé opatrování věci, která byla převzata do úschovy. Schovatel je povinen vrátit věc složiteli ihned po uplynutí doby, na kterou byla úschova sjednána, a složitel je povinen věc převzít. Složitel je však oprávněn žádat vrácení věci kdykoliv, tedy i před uplynutím sjednané doby, a to z jakéhokoliv důvodu či pohnutky. Vracena musí být ta věc, která byla předána do úschovy (tím se rozumí také to, že bude vrácena vcelku, nikoliv po částech), nemůže být poskytnuto jiné, náhradní plnění, třeba v penězích. Schovatel je povinen vrátit věc na místě ve smlouvě sjednaném. Není-li takto místo určeno nebo nevyplývá-li toto místo ze zvláštní povahy věci (movité věci jako mobiliář v domě), pak na místě, kde má schovatel sídlo nebo bydliště (srov. FIALA J. a kol. Občanský zákoník. Komentář. Praha: Wolters Kluwer, 2009, s. 1692; shodně ŠVESTKA, J. a kol. Občanský zákoník I, 2. vydání, Praha: C.H. Beck, 2009, s. 2250 až 2256; dále srov. přiměřeně např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31. 10. 2011, sp. zn. [33 Cdo 3077/2010](#)).

25. Ve věci advokátních úschov je toto obecné právní vymezení smlouvy o úschově doplněno usnesením představenstva České advokátní komory č. 7/2004 ze dne 28. 6. 2004, o provádění úschov peněz, cenných papírů nebo jiného majetku klienta advokátem, ve znění pozdějších změn a doplňků, které stanoví v článku 2 odst. 4 (ve znění účinném v době spáchání skutku), že pokud ve smlouvě uzavřené s klientem (článek 1 odst. 1) není stanoveno jinak, veškeré prostředky musí být klientovi vyplaceny okamžitě nebo v nejbližším termínu, který pro výplatu stanoví banka v podmínkách pro vedení účtu, anebo za podmínek odsouhlasených klientem. O podmínkách banky pro výplatu prostředků advokát klienta informuje před převzetím prostředků do úschovy. Nestanoví-li právní předpis jinak, vyplatí advokát klientovi na základě jeho žádosti prostředky uložené na účtu některým ze způsobů uvedených v článku 2 odst. 1 písm. a) až c).

26. Nejvyšší soud v projednávané věci na podkladě těchto pravidel se zřetelem na obsah připojeného spisu shledal, že podle povahy konkrétně obviněným uzavíraných smluv je zřejmé, že obviněný jako advokát se svými klienty – poškozenými uzavřel ve všech případech smlouvy o úschově. Podle jejich

obsahu není pochyb o tom, že poškození obviněnému na základě těchto smluv svěřili do úschovy své finanční prostředky a pro jejich určení a realizaci, eventuálně vrácení, stanovili zcela konkrétně dohodnuté podmínky a zcela jasně z nich vyplývá, za jakých okolností byl obviněný oprávněn s nimi nakládat. Nebyl tudíž oprávněn se svěřenými finančními prostředky disponovat jinak, než jak tyto smlouvy stanovily. Obviněný však těmto povinnostem nedostál a zpronevěřil se uvedenému účelu jejich svěřeni, neboť část z nich převedl na svůj soukromý bankovní účet, na svůj podnikatelský účet či na další bankovní účty sloužící k přijímání úschov [skutky ad I. 1a), b), c), 4)], eventuálně je použil ke splacení podvodně vylákaného úvěru u F. banky [skutek ad I. 3)], dále je používal na uhrazení jinde chybějících finančních prostředků [skutek ad I. 2), 4)] či ke krytí a zastření jiné neoprávněné manipulace s penězi v advokátní úschově jiného klienta [skutky ad II. 5) až 10)]. Jednal tudíž v rozporu s účelem, k němuž mu byly tyto finanční prostředky klienty svěřeny, a tyto prostředky si přisvojil.

27. Obviněný uvedený trestný čin spáchal jako advokát, ve smyslu shora uvedeného usnesení představenstva České advokátní komory byl oprávněn k úschovám, tedy osobou, která má zvlášť uloženou povinnost hájit zájmy poškozeného ve smyslu § 206 odst. 4 písm. b) tr. zákoníku, a to v podobě péče o zabezpečování zájmů poškozeného, k níž se na základě smluvních ujednání zavázal. Tyto povinnosti jsou vymezeny rovněž i v obecné rovině v § 16 a 17 zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, ve znění pozdějších předpisů. Vzhledem k výši způsobené škody se u obou zločinů zpronevěry jedná o způsobení škody velkého rozsahu, neboť u obou zločinů škoda přesáhla hranici 5 000 000 Kč (§ 138 tr. zákoníku).

28. Ve vztahu k subjektivní stránce těchto trestných činů Nejvyšší soud pro stručnost odkazuje na odůvodnění napadených rozhodnutí, v nichž se soudy s otázkou zavinění obviněného v potřebné míře vypořádaly. Lze jen připomenout, že soud prvního stupně (viz strana 35 jeho rozsudku) uzavřel, že obviněný uvedený čin spáchal minimálně v nepřímém úmyslu [§ 15 odst. 1 písm. b) tr. zákoníku], neboť věděl, že s finančními prostředky uloženými na účtech určených pro advokátní úschovy není oprávněn bez souhlasu složitele nakládat jinak nežli striktně v souladu s účelem svěřeni vymezeným ve smlouvě o úschově, avšak i přesto tyto z uvedeného účtu zřízeného pro účely advokátních úschov převedl na jiné účty, než byl v souladu se smlouvami povinen a oprávněn. Tento soud vymezil i okamžik dokonání uvedeného trestného činu, který spojil s momentem, kdy obviněný v rozporu s ujednáními finanční prostředky z úschovního účtu vyvedl, a to vědom si všech z toho pramenících důsledků, když je osobou s právnickým vzděláním, nadto bývalým členem kárné komise České advokátní komory, a byl proto srozuměn i s možným negativním dopadem svého jednání do majetkové sféry poškozených. Skutečnost, že obviněný následně uhradil vzniklou škodu, soudy zcela správně považovaly už pouze za náhradu způsobené škody.

29. Nejvyšší soud na základě těchto úvah a závěrů v souladu se závěry soudů prvního i druhého stupně shledal, že činem, jenž je obviněnému kladen za vinu, byly naplněny znaky trestného činu zpronevěry podle § 206 odst. 1, odst. 4 písm. b), odst. 5 písm. a) tr. zákoníku.

30. Z uvedeného je zřejmé, že když bylo po všech stránkách prokázáno, že obviněný naplnil znaky trestného činu zpronevěry podle § 206 tr. zákoníku, vylučuje tento závěr možnost posoudit jeho jednání jako trestné činy podle § 220 či § 221 tr. zákoníku.

31. Nejvyšší soud považuje za vhodné uvést k námitce obviněného, že měl být uznán vinným trestným činem porušení povinnosti při správě cizího majetku podle § 220 tr. zákoníku, eventuálně porušením povinnosti při správě cizího majetku z nedbalosti podle § 221 tr. zákoníku, že se o tyto trestné činy jednat nemůže proto, že dopadají na jiné skutkové okolnosti. Je třeba připomenout, že Nejvyšší soud musí své úvahy činit jen podle skutkových zjištění učiněných soudy nižších stupňů, což znamená, že obviněný je tím, kdo úmyslně neoprávněně disponoval se svěřenými finančními prostředky klientů, jež si přivlastnil.

32. O trestný čin porušení povinnosti při správě cizího majetku podle § 220 odst. 1 tr. zákoníku jde tehdy, když pachatel poruší podle zákona mu uloženou nebo smluvně převzatou povinnost opatrovat nebo spravovat cizí majetek a tím jinému způsobí škodu nikoli malou. Povinnost opatrovat nebo spravovat cizí majetek mají osoby, kterou jsou povinny spravovat (zařizovat) záležitosti jiných osob, pokud je v tom zahrnuta i povinnost péče o jejich majetek nebo nakládat s ním. Taková povinnost může být vedle zákonného ustanovení určena i smlouvou. Jednání u tohoto trestného činu spočívá v tom, že pachatel způsobí jinému škodu tím, že poruší podle zákona mu uloženou nebo smluvně převzatou povinnost opatrovat nebo spravovat cizí majetek.

33. Podstatou u trestného činu podle § 220 tr. zákoníku je sice vznik škody na spravovaném cizím majetku, ale na rozdíl od trestného činu zpronevěry podle § 206 tr. zákoníku tuto škodu zákon nespojuje s tím, aby v souvislosti s ní pachatel obohatil sebe nebo někoho jiného. Tím se tyto trestné činy od sebe zásadně liší, protože i když zákon u trestného činu porušení povinnosti při správě cizího majetku předpokládá vznik škody, dochází k ní zásadně tím, že pachatel tohoto trestného činu poruší svou povinnost spravovat (zařizovat) záležitosti jiných osob. Škoda u tohoto trestného činu proto vzniká nedodržením postupů a stanovených povinností pečovat o svěřený majetek nebo nakládat s ním v zájmu takového majetku či osoby, která jej vlastní, nebo nesplněním povinnosti opatrovat nebo spravovat cizí majetek v rámci zásad řádné péče o majetek, péče řádného hospodáře, odborné péče a náležitého obhospodařování majetku. Škoda se tak projeví v majetkové sféře poškozeného ve zmenšení jeho majetku nebo v ušlém zisku (srov. [rozhodnutí č. 55/1971 Sb. rozh. obč.](#) nebo [č. III/1967, s. 51 Sb. rozh. tr.](#)), ale pachatel si takový cizí spravovaný majetek nebo jeho část nebo takovou cizí věc nepřisvojí. Nedojde u něj k obohacení (srov. [rozhodnutí č. 21/2002-I, II. Sb. rozh. tr.](#)). Škoda zde vzniká proto, že pachatel činí neoprávněné nebo nesprávné či jinak nezodpovědné manipulace s takovým majetkem.

34. Protože se trestný čin porušení povinnosti při správě cizího majetku podle § 220 tr. zákoníku vztahuje na osoby, jimž bylo svěřeno opatrování nebo správa cizího majetku, a uplatní se tam, kde nebylo prokázáno, že by ve své funkci obohatily sebe nebo jiného, ale prokáže se jen způsobení škody je subsidiární k ustanovení o trestném činu zpronevěry podle § 206 tr. zákoníku.

35. Ze shora uvedených důvodů je třeba požadavek obviněného, aby jemu za vinu kladený čin byl posouzen jako trestný čin porušení povinnosti při správě cizího majetku z nedbalosti podle § 221 tr. zákoníku, považovat za zcela vyloučený, neboť tato právní kvalifikace je možná jen v případě nedbalostního zavinění, kdežto obviněný v posuzované věci trestné činy spáchal úmyslně.

36. Protože Nejvyšší soud shledal, že o vině obviněného bylo rozhodnuto na podkladě zákona a v souladu se všemi jím stanovenými zásadami, dovolání posoudil jako zjevně neopodstatněné a jako takové je podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. odmítl.